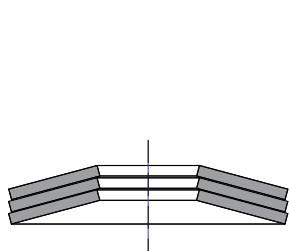

Talířové pružiny jsou přesné součásti kuželovitého tvaru určené pro axiální zatížení. Talířové pružiny mohou být staticky zatěžovány buď nepřetržitě, nebo přerušovaně, nebo dynamicky vystaveny nepřetržitěmu cyklickému zatížení. Talířové pružiny se od ostatních typů pružin liší tím, že jejich průhyb při daném zatížení je předvídatelný, což umožňuje vypočítat minimální životnost. Díky své předvídatelnosti, vysoké spolehlivosti a bezkonkurenční životnosti jsou talířové pružiny upřednostňovány před všemi ostatními typy pružin v kritických aplikacích, jako jsou bezpečnostní ventily, spojkové a brzdové mechanismy pro výtahy a těžká zařízení a podpěry pro průmyslové potrubní systémy. Talířové pružiny lze použít buď jednotlivě nebo sestavit do sady, aby se dosáhlo charakteristik deformace požadovaných pro danou aplikaci. Tento technický článek podrobně popisuje různé metody skládání talířových pružin a jak určit správnou konfiguraci sady pro konkrétní aplikaci.

Pro dosažení optimálního výkonu talířové pružiny je nejlepší udržovat pracovní průhyb mezi 15 % a 75 % plného rozsahu, protože se naměřené výsledky nejvíce shodují s teoretickými charakteristikami talířové pružiny. Pokud jedna talířová pružina není schopna dosáhnout charakteristik síly/průhybu, které aplikace vyžaduje, lze talířové pružiny skládat do sérií, paralelně nebo v kombinaci, aby se dosáhlo požadovaných požadavků (viz: Metody skládání a obrázek 1).

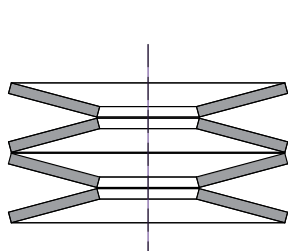
ZPŮSOBY SKLÁDÁNÍ

PARALELNĚ

Průhyb: Stejný jako u jedné pružiny

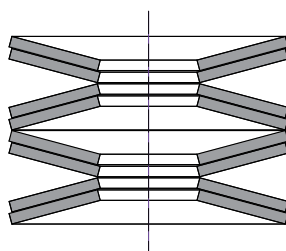
Síla: Síla jedné pružiny vynásobená počtem pružin

V SÉRII

Průhyb: Jedna pružina vynásobená počtem pružin

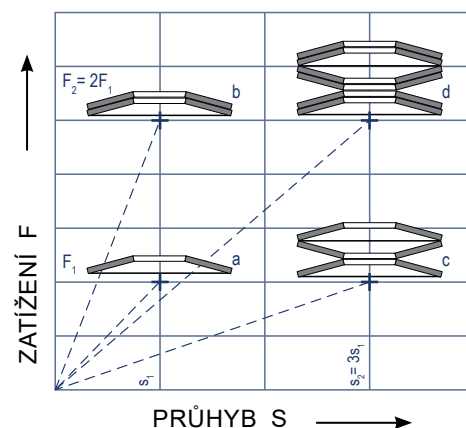
Síla: Stejná jako u jedné pružiny

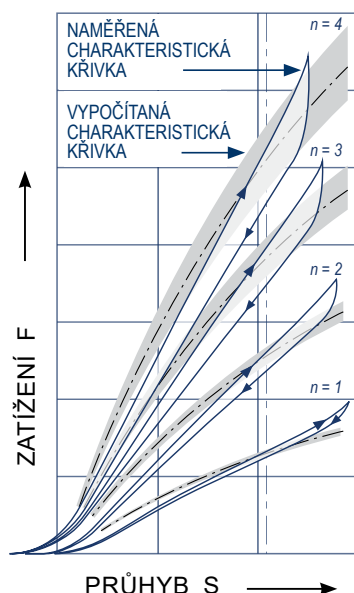
V KOMBINACI

Průhyb: Jedna pružina vynásobená počtem pružin v sérii

Síla: Jedna pružina vynásobená počtem paralelních pružin v sadě

Obrázek 1

Obrázek 2

Je třeba vzít v úvahu tření mezi pružinami naskládanými paralelně. Mezi faktory ovlivňující tření patří počet paralelně naskládaných pružin, velikost průhybu pružin, způsob mazání pružin a povrchová úprava pružin a vodicích prvků. Rozumnou rezervou je 2–3 % pro každou kluznou plochu. Přidání tření u paralelně naskládaných pružin vede k tomu, že skutečná křivka zatížení/průhybu se liší od teoretické křivky. Skutečné zatížení je vyšší, když je zatížení aplikováno, a nižší, když je zatížení odlehčeno. Tato hystereze má za následek tlumící účinek, který se zvyšuje s tloušťkou pružin nebo s počtem pružin naskládaných paralelně (obrázek 2).

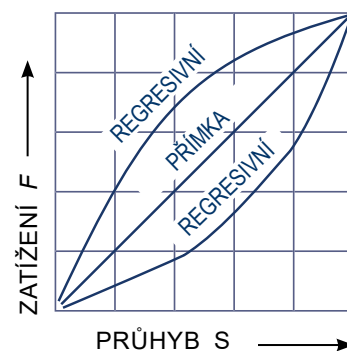
Tření mezi kluznými plochami by mělo být minimalizováno, aby se snížila odchylka od teoretických hodnot a omezilo se hromadění tepla, které má negativní vliv na životnost pružin. Talířové pružiny naskládané paralelně by měly být mazány pevným mazivem, jako je disulfid molybdenu, a jejich počet by měl být omezen na maximálně 4 paralelně vrstvené pružiny. Tření bude menší u svisle orientované sady než u horizontálně zatížené sady. V dynamických aplikacích existuje „zabíhací“ období, během kterého se tření snižuje, protože povrchová úprava kluzných ploch a kontaktních ploch se opotřebovává a vyhlazuje v důsledku kontaktu jednotlivých částí.

Při skládání sady talířových pružin je možné dosáhnout široké škály charakteristik síla/průhyb; sadu lze navrhnout se specifickými zatěžovacími křivkami, aby splňovala požadavky aplikace, a to jak progresivně, tak regresivně (obrázek 3).

KONSTRUKCE SADY

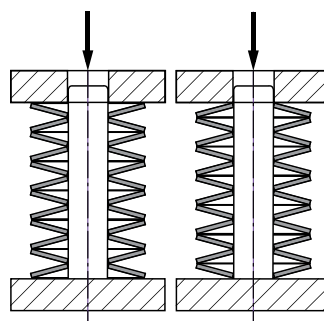
Pro zajištění stability je vhodnější konfigurovat sadu tak, aby měla sudý počet talířových pružin s vnějším okrajem pružiny umístěným na každém konci sady. Vzhledem k různým omezením aplikace nemusí být vždy možné použít sadu se sudým počtem talířových pružin. Pokud sada používá lichý počet talířových pružin, měl by být vnější okraj talířové pružiny orientován ke konci, na který působí síla – k pohyblivému konci sady.

Kratší sady jsou účinnější, což je zvláště důležité pro dynamické aplikace. V důsledku tření mezi talířovými pružinami a vodicím trnem nebo pouzdem mají talířové pružiny na pohyblivém konci sady tendenci se více prohýbat než talířové pružiny na opačném konci. Použití talířové pružiny s největším možným průměrem sníží počet talířových pružin na sadu a celkovou výšku sady. Doporučuje se, aby celková výška sady nepřesáhla trojnásobek vnějšího průměru talířové pružiny nebo výšku 10 pružin v sérii. Pokud to aplikace vyžaduje, lze vyšší sady rozdělit plochými podložkami, aby byla zajištěna stabilita.

Obrázek 3

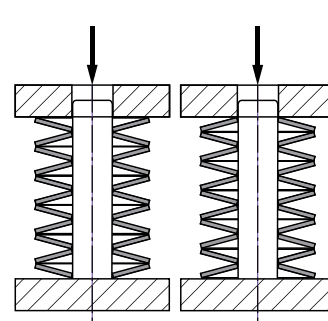
SUDÝ POČET PRUŽIN

Správně

Nesprávně

LICHÝ POČET PRUŽIN

Správně

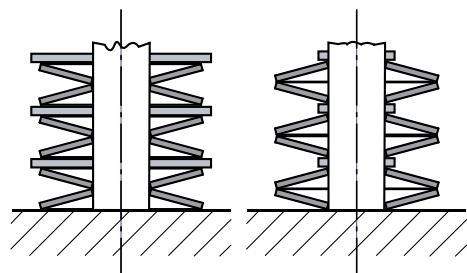
Nesprávně

VEDENÍ SADY

Aby pružiny zůstaly ve své poloze, je třeba sady vést. Preferovanou metodou je vnitřní vedení, například tyč/trn, přes vnitřní průměr. V případě vnějšího vedení se doporučuje pouzdro. V obou případech by měla být vodicí součást kalena na 58 HRC s hloubkou nejméně 0,6 mm a drsností povrchu ≤ 0.4 mikrony.

Vzhledem k tomu, že se průměr talířových pružin při stlačení mění, doporučují se následující hodnoty vůle.

D_e nebo D_i (mm)	VŮLE NA PRŮMĚRU (mm)
do 16	0.2
Více než 16 až 20	0.3
Více než 20 až 26	0.4
Více než 26 až 31.5	0.5
Více než 31.5 až 50	0.6
Více než 50 až 80	0.8
Více než 80 až 140	1.0
Více než 140 až 250	1.6

Správně

Nesprávně

Stabilita pružiny s tloušťkou 1 mm nebo méně může představovat problém na nosných plochách. V takových případech se doporučuje použít mezilehlé ploché disky/podložky s kontaktem na vnějším průměru.

Jakmile je sada pružin vyrovnána, mělo by být použito lehké předpětí, aby se sada udržela na místě. Pokud to není možné, měla by být sada alespoň jednou vyrovnána do rovného stavu, protože to má také účinek na vycentrování talířových pružin.

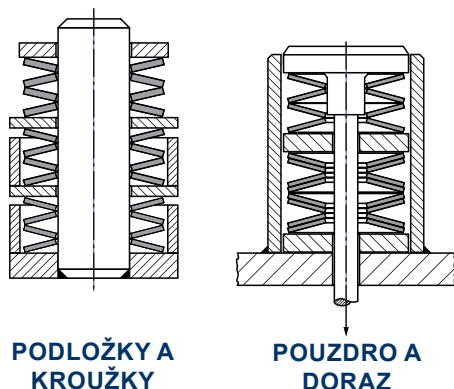
PROGRESIVNÍ ZATĚŽOVACÍ KŘIVKY

Progresivní zatížení lze dosáhnout sestavením sad, ve kterých se talířové pružiny při zatížení postupně stlačují, a to:

- Skládáním jednoduchých, dvojitých a trojitých paralelních sad do série.
- Skládáním talířových pružin různé tloušťky do série.

Je nutné omezit stlačení slabší talířové pružiny, aby se zabránilo nadměrnému stlačení, zatímco silnější talířové pružiny nebo paralelní sady jsou stále v procesu stlačování.

Sady pružin s progresivními charakteristikami zatížení a omezovači zdvihu, aby se zabránilo přetížení.

PŘEDEM SMONTOVANÉ

Proces instalace sad pružinových talířů ve výrobním prostředí je obecně manuální proces. V závislosti na konfiguraci sady se jedná o časově náročný proces, který s sebou nese riziko chyb v konfiguraci sady. Místo ruční konfigurace a skládání talířových pružin mohou výrobci specifikovat předem smontované sady talířových pružin (namazané nebo nenamazané). Tyto sady jsou baleny ve smršťovací fólii s perforovaným jazýčkem, což umožňuje jednoduchý proces instalace, který šetří čas a pomáhá zabránit chybám při montáži.

Přečtěte si na stránkách **SPIROL.com**, jak inženýři společnosti SPIROL určili nejlepší metody skládání talířových pružin pro bezpečnostní spínač proti přetížení.

Technická centra

Evropa **SPIROL Česká republika**
Tuchoměřice
+420 226 218 935
info-cz@spirol.com

SPIROL Spojené království
Corby, Northants, Anglie
+44 (0) 1536 444800
info-uk@spirol.com

SPIROL Ford
South Shields, Tyne & Wear, Anglie
+44 (0) 1914 540141
contactus@ford-engineering.com

SPIROL Francie
Saint-Léonard
+33 (0) 3 26 36 31 42
info-fr@spirol.com

SPIROL Německo
Mnichov
+49 (0) 89 4 111 905 71
info-de@spirol.com

SPIROL Španělsko
Barcelona
+34 932 71 64 28
info-ib@spirol.com

SPIROL Polsko
Varšava
+48 510 039 345
info-pl@spirol.com

Amerika **SPIROL International Corporation**
Connecticut, USA
+1 860 774 8571
info@spirol.com

SPIROL Shim Division
Ohio, USA
+1 330 920 3655
info@spirol.com

SPIROL Kanada
Windsor, Ontario
+1 519 974 3334
info-ca@spirol.com

SPIROL Mexiko
Apodaca, Nuevo León
+52 81 8385 4390
info-mx@spirol.com

SPIROL Brazílie
Indaiatuba, São Paulo
+55 19 3936 2701
info-br@spirol.com

Asie **SPIROL Čína**
Tichomoří Šanghaj
+86 (0) 21 5046-1451
info-cn@spirol.com

SPIROL Malajsie
Iskandar Puteri, Johor
+60 77 063 960
info-my@spirol.com

SPIROL Korea
Soul, Jižní Korea
+82 (0) 10 9429 1451
info-kr@spirol.com